

Medicinkøb udskydes til løn og sociale ydelser udbetales

Danskerne køber op til 24 procent mere medicin på den sidste bankdag i måneden, hvor løn og sociale ydelser normalt udbetales. Samtidig viser en MEGAFON-undersøgelse, at hver tiende dansker og op mod hver tredje arbejdsløse og førtidspensionist har udskudt deres medicinkøb til senere, fordi de ikke havde råd til medicinen. Store udsving i medicintilskud mellem 0 procent og op til 100 procent i løbet af et tilskudsår kan være en del af forklaringen.

En analyse af danskernes indkøbsmønster på apoteket i de første ni måneder af 2013 viser, at borgerne køber mere receptmedicin på månedens sidste hverdag end i dagene lige op til. Det er netop på denne dag, at løn og en række sociale ydelser, SU mv. typisk bliver udbetalt. Meget tyder derfor på, at økonomiske forhold kan være medvirkende til, at medicin i højere grad bliver købt, når der er gået penge ind på bankkontoen.

Personer, som selv betaler en del af deres medicin efter tilskud, køber 24 procent mere medicin på lønningsdagen end dagen før. For dem kan økonomiske forhold påvirke, hvornår medicinen hentes. Det kan være, fordi de venter med at købe medicin, til de har råd igen. Eller det kan være, fordi de køber medicin tidligt for at være sikker på, at penge rækker til medicin sidst på måneden.

Borgere, der har købt så meget medicin, så de er nået op at få 100 procent medicintilskud (kronikertilskud), køber i gennemsnit 11 procent mere medicin på lønningsdagen end dagen før. Hvis de ved, at de vil få 100 procent tilskud, bør økonomiske forhold ikke være afgørende for, hvornår de henter medicinen. Borgere, der selv skal betale hele deres medicinkøb uden tilskud, køber 18 procent mere medicin på lønningsdagen end dagen før. Det dækker blandt andet køb af ikke-tilskudsberettiget medicin (herunder prævention og potensmidler) og mindre medicinkøb under egenbetalingsgrænsen på 915 kroner årligt.

Merkøb af medicin efter recept den sidste hverdag i måneden ift. næstsidste dag
 Procentvis forskel i køb målt i kroner ved apotekets udsalgspris (AUP)

	Ugedag for sidste hverdag	Medicinkøb opdelt efter tilskudsandel		
		Intet tilskud	Delvis tilskud	100 % tilskud
jæn-13	Torsdag	17 %	28 %	16 %
feb-13	Torsdag	21 %	26 %	11 %
mår-13	Onsdag (før påske)	27 %	27 %	9 %
år-13	Tirsdag	12 %	18 %	5 %
mår-13	Fredag	12 %	20 %	10 %
jún-13	Fredag	13 %	19 %	10 %
júl-13	Onsdag	15 %	22 %	29 %
aug-13	Fredag	22 %	32 %	12 %
sep-13	Måndag	21 %	21 %	6 %
Jæn-sep 2013	Gns. merkøb	18 %	24 %	11 %

Kilde: Statens Serum Institut og Danmarks Apotekerforening

Dagligvareindkøb og køb af tøj og sko og større forbrugsgoder mv. vil sandsynligvis også vise udsving omkring lønningsdagen. Men medicin på recept dækker et behov, som det er særligt vigtigt at få dækket løbende, uafhængigt af lønningsdagens placering. Det har således væsentligt større konsekvenser at udskyde køb af medicin end køb af tøj og sko.

Fakta om medicintilskud

Tilskuddet til køb af tilskudsberettiget medicin afhænger af, hvor meget medicin med tilskud den enkelte person anvender i løbet af en periode på ét år – tilskudsåret. Der starter en ny tilskudsperiode, første gang man køber tilskudsberettiget medicin, efter at det forudgående tilskudsår er udløbet. Skemaet nedenfor viser, hvordan tilskuddet til medicin afhænger af den enkeltes årlige udgift til tilskudsberettiget medicin. Beløbsgrænserne reguleres én gang årligt den 1. januar med den såkaldte satsreguleringsprocent.

Medicintilskudsgrænserne pr. 1. januar 2014

Årlig udgift (før tilskud) pr. person opgjort i tilskudspriser	Tilskud til medicin til personer over 18 år	Tilskud til medicin til personer under 18 år
0 – 915 kr.	0 pct.	60 pct.
915 – 1.495 kr.	50 pct.	60 pct.
1.495 – 3.235 kr.	75 pct.	75 pct.
Over 3.235 kr.	85 pct.	85 pct.
Over 17.468 kr.*	100 pct.*	
Over 21.515 kr.*		100 pct.*

*] Borgere med et stort og fagligt veldokumenteret medicinforbrug kan via egen læge ansøge Sundhedsstyrelsen om en kronikerbevilling, hvorved borgerens egenbetaling ikke kan overstige 3.775 kr. (i tilskudspriser, 2014) på et tilskudsår. For personer over 18 år svarer en egenbetaling på 3.775 kr. til, at man har købt tilskudsberettiget medicin for 17.468 kr. Børn og unge under 18 år vil have købt for 21.515 kr. Beløbsgrænserne reguleres hver 1. januar.

Kilde: [Sundhedsstyrelsen](#).

Når et nyt tilskudsår starter, skal man i 2014 selv betale de første 915 kroner, uden noget tilskud. Derefter får man 50 procent tilskud til de overskydende udgifter (til den billigste kopi, dvs. tilskudsprisen). Overstiger udgifterne (før tilskud) 1.495 kroner, stiger tilskuddet til 75 procent. Køber man medicin for mere end 3.235 kroner om året dækker medicintilskuddet 85 procent af de overskydende udgifter (til billigste kopi – tilskudsprisen).

Udsatte har ikke altid råd til at købe den medicin, lægen har ordineret

En tredjedel af de adspurgte arbejdsløse og førtidspensionister har måttet vente med at hente deres medicin, fordi de ikke havde pengene. Og hver tiende arbejdsløse og førtidspensionist har helt undladt at tage sin receptmedicin, fordi de ikke havde råd til at købe den. Det viser [en måling foretaget af MEGAFON](#) for Danmarks Apotekerforening i oktober 2013. Samtidig har [tidligere undersøgelser](#) vist, at hver tredje patient på nedsat offentlig ydelse helt har undladt at købe lægeordineret medicin. Det samme gælder hver fjerde unge på start-/introhjælp og hver ottende kontanthjælpsmodtager.

Baggrund om analysen af danskernes indkøbsmønster for medicin

Danmarks Apotekerforening har undersøgt, om der er udsving hen over måneden i de beløb, der købes medicin for. Der er foretaget en analyse af data for danskernes indkøb af medicin på landets apoteker fordelt på de enkelte dage i perioden januar-september 2013. Der er fokuseret på medicin udleveret efter recept, hvor en læge har vurderet, at der er et behov. Målet var at undersøge, om der er tendens til, at et behov for medicinkøb planlægges i forhold til tidspunkt for indkomst.

Løn, sociale ydelser, SU mv. udbetales typisk den sidste hverdag (bankdag) i måneden. Da sæson i medicinforbruget, weekender, ferie, patentudløb mv. giver store udsving i medicinkøbet over tid, er der set på medicinkøbet den sidste hverdag i måneden i forhold til den næstsidste hverdag i måneden. Købet er målt i apotekets udsalgspris (AUP).

Den sidste hverdag i måneden er skiftende ugedage i de forskellige måneder. I marts falder den sidste hverdag umiddelbart før påske, hvilket traditionelt er en dag, hvor omsætningen er relativ høj. Dette er da også den dag, hvor ændringen er størst.